

DEL 2:
KOMMUNEPLANENS
SAMFUNNSDEL –
HOVEDDOKUMENT

VEDTATT I KST-SAK 065/20 15. JUNI 2020

Vågan kommune

Innhold

<i>Ordførerens forord</i>	2
<i>Formålet med Samfunnsdelen</i>	3
<i>Vår visjon – «Tett på havet og fjellan i en kreativ kystkultur»</i>	4
<i>Overordnede premisser for samfunnsdelen - folkehelse og bærekraftig utvikling</i>	5
<i>FNs bærekraftsmål som grunnlag for fem utvalgte satsningsområder</i>	7
<i>Satsningsområder med tilhørende målsettinger og strategier</i>	8
Oppvekst og utdanning	9
Levekår, arbeid og næring	10
Bærekraftig stedsutvikling	11
Lokal natur-, kultur- og ressursforvaltning	12
Øysamfunnet Vågan i Lofoten	13
<i>Samfunnsdelens arealstrategier</i>	14
<i>Kommuneorganisasjonen – forutsetninger for å løse samfunnsoppdraget</i>	15
<i>Proessen fram til ferdig plan</i>	16

Ordførerens forord

Etter en lang prosess, med høringer og gode innspill, har vi fått Kommuneplanens Samfunnsdel på plass. Det er en plan som skal være et godt verktøy for å møte fremtidens muligheter og utfordringer på en måte som gjør Vågan kommune til en best mulig kommune å bo i, drive næring og besøke.

Tett på havet og fjellan i en kreativ kystkultur er vår nye visjon. Den skal gi oss mulighet til å ta vare på og utvikle små og store samfunn i kommunen. Vi har en over 1000 år gammel kysthistorie som skal forvaltes videre, samtidig ønsker vi en moderne fremtidsrettet kommune – det er ingen enkel kombinasjon.

Planen er en strategisk plan, som sammen med Arealdelen av Kommuneplanen skal gi oss ett godt grunnlag for fremtiden. Folkehelse og bærekraftig utvikling er viktige premisser som skal ligge til grunn. Vi har tatt utgangspunkt i FN's bærekraftsmål og tilpasset disse til lokale forhold.

Videre er det opp til oss å avgjøre om dette blir en skrivebordsplan eller ett aktivt dokument som blir benyttet til det vi har ment. Vi må jobbe sammen framover for å utvikle gode verktøy, tiltak og handlingsplaner som gjør planen levende og bidrar til den retningen som beskrives i planen. Dette krever godt samarbeid og forpliktelse i hele lokalsamfunnet vårt.

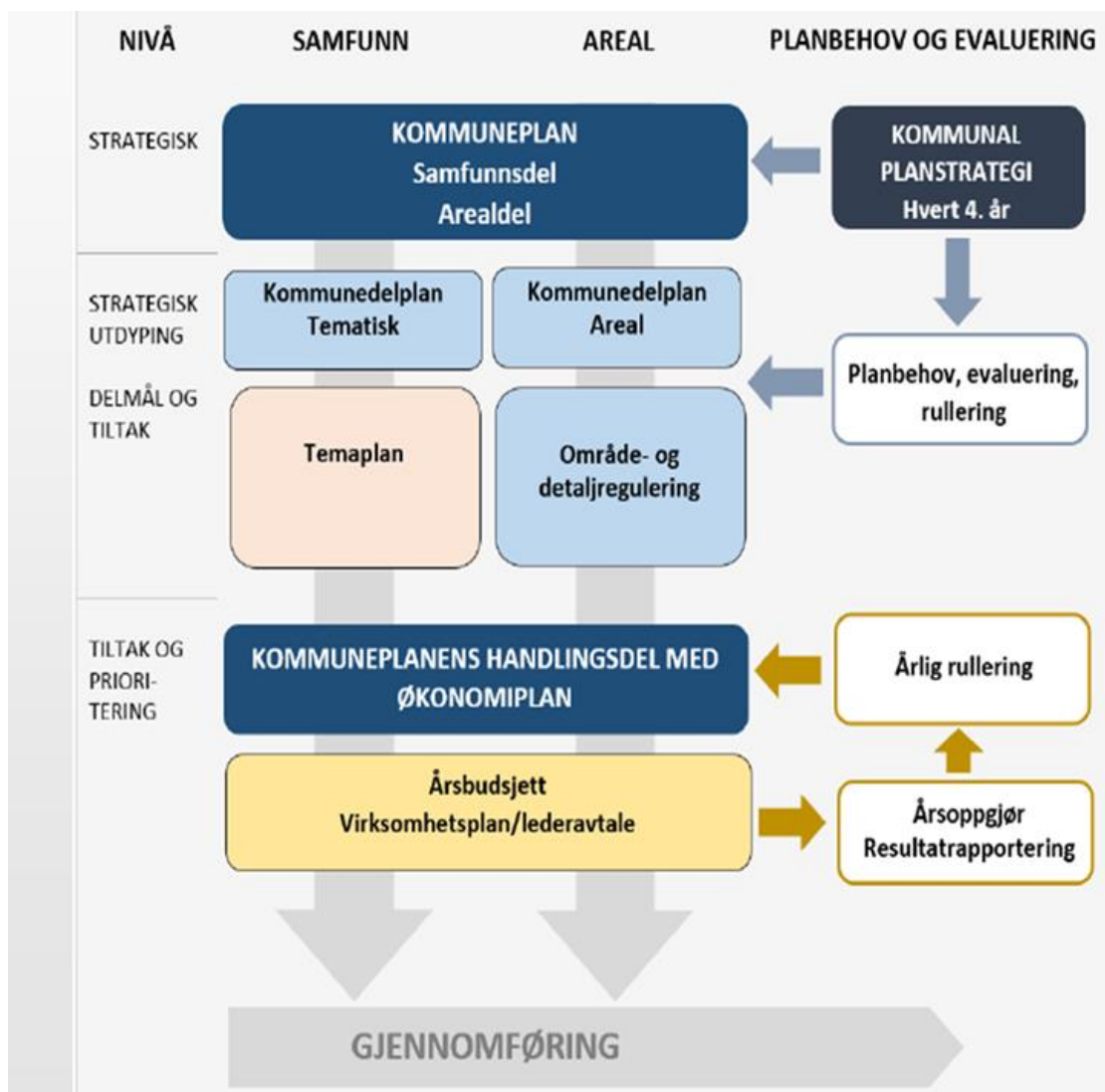
Samfunnsdelen skal være solid forankret, med godt fokus, og bidra til å sette seil i riktig retning for Vågans utvikling i årene framover. Arbeidet fortsetter nå!

Frank Johnsen, ordfører i Vågan kommune

Formålet med Samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2032 er kommunens overordnede plan som bidrar til å peke ut den retningen Vågan kommune skal utvikle seg i. Planen skal synliggjøre strategiske valg kommunen gjør i forhold til denne utviklingen, og gi overordnede mål og strategier for egen virksomhet og for videre samfunnsutvikling. Den nye samfunnsdelen skal gjenspeile de prioriteringene Våganværingene ønsker for lokalsamfunnet, slik at Vågan kommune er godt rustet til å møte de muligheter og utfordringer som kommer i tiden framover.

Som overordnet styringsverktøy skal Samfunnsdelen være en arena for dialog, der alle de ulike aktørene i Vågan-samfunnet får delta og si sin mening om hvordan framtida i Vågan skal være. Gjennom arbeidet med planen har det vært et formål å skape en inkluderende og målrettet planprosess som bidrar med ny kunnskap inn i det strategiske arbeidet. Et samlet og oppdatert kunnskapsgrunnlag skal ligge til grunn for den kommunale planleggingen, og de ulike planene skal være samstemte i sine mål og strategier.

Vår visjon – «Tett på havet og fjellan i en kreativ kystkultur»

Det er kort mellom fjæra og fjellan her i Vågan. Både i byen vår, Svolvær, og i alle de ulike tettstedene rundt om i kommunen, preges livet av det nære og det som er tett på i hverdagen. Tett på naturen og været, tett på menneskene, kulturen og de ulike næringene som preger arbeidslivet her. Vi møter fiskebåtene på kaia, turister på nærbutikken, og naboen når vi går i fjellet. Vi ser nordlyset fra kjøkkentrappa, og kjenner stormen røske midtvinters.

I Vågan finner du et stort mangfold av steder. Våre ulike tettsteder gjenspeiler variasjoner som samlet viser kommunens unike historie, lokalkultur og stedsidentitet. Innenfor kommunegrensene finnes steder som appellerer til ulike behov og livsstil; du kan bo sentralt og urbant, eller velge en mer landlig boform. Det meste er innen akseptabel pendleravstand med tanke på arbeid og skole, og over 80 % av Våganværingene jobber i egen kommune.

Naturen, havet og fjellene er viktige arenaer for mange som bor her, gjennom arbeid, friluftsliv, jakt og fiske, og ekstremспорт. Mange av de samme arenaene er også viktige som sosiale møteplasser. Samtidig vet vi at mange av de unike kvalitetene innbyggerne våre trekker frem som attraktive for sitt bosted, er de samme som besøkende ønsker å utforske. Vågans attraktivitet er i stor grad knyttet til naturen, havet og fjellene – de unike omgivelsene våre. Her trenger du ikke reise langt for å oppleve spektakulære naturopplevelser, eller å ta del i et rikt aktivitets- og kulturtilbud – det meste finnes i nærheten.

Vågan har en kultur og tradisjon som strekker seg 1000 år tilbake med å være vertskap for besøkende; lofotfisket og tilreisende sesongarbeidere, kunst- og kulturarbeidere. Til alle tider har folket her vært vant med å leve tett på besøkende og å dele hverdagen med disse. Videre gir både korttids- og langtidsbesøkende mulighet for tilflytting av nye innbyggere og utvikling av næring. Alle tilflyttere er velkomne til vår kommune, og kommunen vil arbeide for å skape en økende andel varig tilflytting. Inkludering og integrering er viktig– for å skape tilhørighet og stedsidentitet. Tett på hverandre i hverdagen gjennom skole og barnehage, fritid og arbeid involveres innbyggerne våre i aktiviteter der relasjoner knytter oss sammen.

Vågans sterke kystkultur og historie er tuftet på evnen til å ivareta de ressursene og mulighetene som finnes her. Naturressursene med havet og fisken har vært essensiell i historien. Dette har bakgrunn i en kreativ og åpen kultur, der menneskene i Vågan-samfunnet har forvaltet disse mulighetene med en positiv drivkraft og standhaftighet. Kommunen har i dag en viktig rolle som tilrettelegger i dette arbeidet, ved å videreføre en bestående kultur for utvikling og nyskaping i samspill mellom alle mulige aktører i samfunnet. Kommunen består av de folkevalgte politikerne, administrasjonen og de fagansatte, og alle som arbeider i de ulike tjenestene. Samtidig er kommunen alle innbyggerne, frivilligheten og næringslivet. Bred involvering fra alle hold skaper tilhørighet og stolthet til eget sted. Kommunen kan legge til rette for gode rom for innovasjon og kreativitet som inviterer alle involverte til dialog og samskaping, og videre nye muligheter.

I Vågan skal vi jobbe aktivt for at kommunen skal være attraktiv– både for innbyggere, næringsdrivende og besøkende. Vi ønsker en kommune med rom for kreativitet, drivkraft og nyskaping, godt forankret i Vågans sterke kystkultur og tusenårige historie. Vågan skal i fremtiden fortsatt være et godt sted å bo og virke – tett på havet og fjellan.

Overordnede premisser for samfunnsdelen - folkehelse og bærekraftig utvikling

Folkehelse

Vågan kommune ønsker at alle innbyggerne i kommunen skal oppleve god helse og livskvalitet gjennom sine liv her i kommunen.

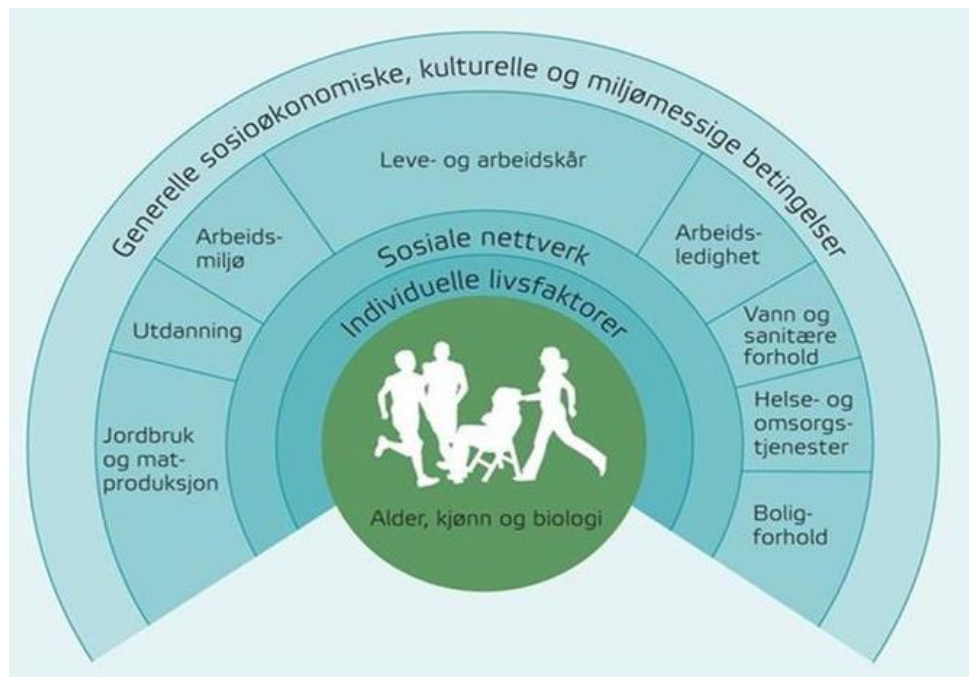
Å fremme innbyggernes helse er et viktig mål i seg selv. Det skaper mer velferd og livskvalitet for den enkelte. I tillegg er innbyggernes helse en av kommunens viktigste ressurser. Derfor er det en viktig samfunnsoppgave å forvalte denne ressursen på best mulig måte.

Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker befolkningens fysiske og psykiske helse, trivsel og livskvalitet. Kommunen er gjennom folkehelseloven gitt hovedansvaret for folkehelsearbeidet, og det kreves tverrfaglig og helhetlig systematisk innsats; på tvers av ulike sektorer og tjenestenivåer i kommunen.

Folkehelsen påvirkes av det samfunnet vi lever i. Helse, og fordelingen av helse i en befolkning, påvirkes av mange faktorer og forhold, og er ikke kun summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger. Det er store geografiske forskjeller i helse og betydelige sosiale helseforskjeller. Vanskelige levekårsforhold kan ha sosiale og helsemessige konsekvenser, og de sosioøkonomiske helseforskjellene i samfunnet påvirkes av de sosiale betingelsene mennesket lever i, og hvordan samfunnet organiseres.

Kommunens ansvar for å ha oversikt over befolkningens helsetilstand, og videre planlegging av nødvendige tiltak for å tilrettelegge for god helse i befolkningen, må derfor holde fokus på et enkelt prinsipp:

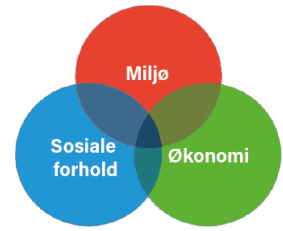
Helse skapes der folk lever sine liv.

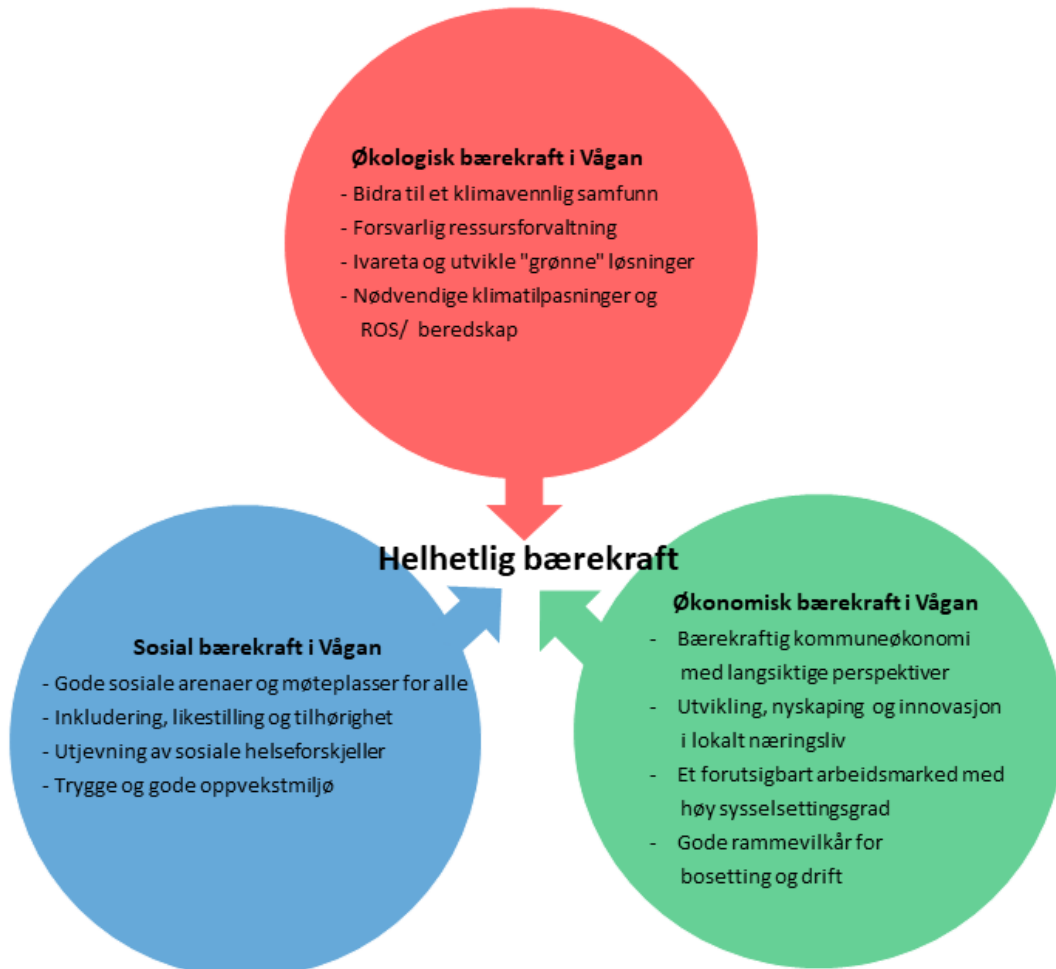
Dahlgren & Whitehead, 1991.

Bærekraftig utvikling

All planlegging skal fremme bærekraftig utvikling (jf. PBL § 1 – 1.) Bærekraftig utvikling defineres som «en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov» (jf. FN-sambandet). Bærekraft har tre ulike dimensjoner; miljø (økologi), økonomi og sosiale forhold, der sammenhengen mellom disse gir grunnlaget for å oppnå bærekraftig utvikling.

Regjeringen legger hvert fjerde år fram Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF) for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet, og kommunen må arbeide for å finne ut hvordan den best kan møte disse forventningene. Bærekraftig utvikling skal være grunnlaget for all planlegging i Vågan kommune. Det er i møtet mellom de ulike dimensjonene at vi kan finne svar på utfordringene, og skape helhetlige løsninger.

FNs bærekraftsmål som grunnlag for fem utvalgte satsningsområder

Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Bærekraftmålene skal videre forankres i alle planer i Vågan kommune, der ulike mål fremheves som vesentlige for ulike kommunedelplaner, temaplaner og virksomhetsplaner.

Vågan kommune har i samfunnsdelen valgt å prioritere fokus på 5 av de 17 bærekraftsmålene, som gjenspeiler lokale utfordrings- og utviklingsområder som blir viktige i årene fremover. I lys av de overordnede strategiene; *folkehelse og bærekraftig utvikling*, danner disse fem målene grunnlaget for ulike satsningsområder i planen.

Utvalgte bærekraftsmål i Samfunnsdelen

Mål nr. 4. God utdanning

Mål nr. 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst

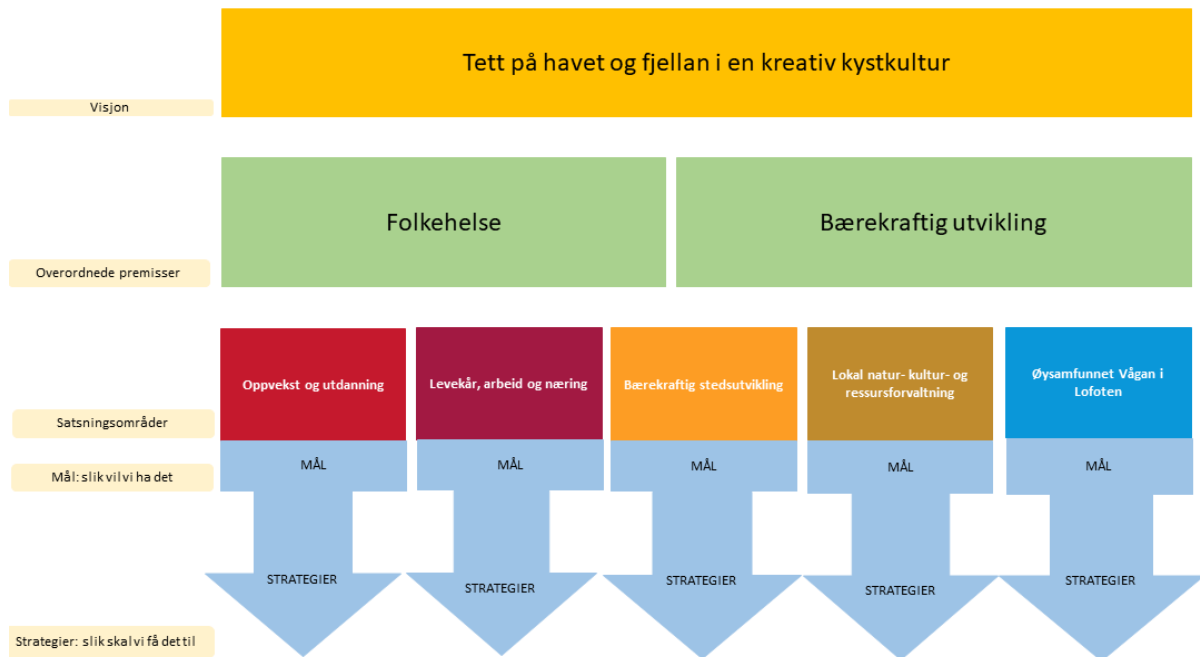
Mål nr. 11. Bærekraftige byer og samfunn

Mål nr. 12. Ansvarlig forbruk og produksjon

Mål nr. 14. Liv under vann

Satsningsområder med tilhørende målsettinger og strategier

De fem satsningsområdene i planen har hvert sitt hovedmål. Dette konkretiseres i ulike delmål med tilhørende strategier. Målene skal fortelle hvordan vi ønsker å ha det i kommunen. Strategiene som hører til forteller videre hvordan vi skal få det til.

Mål og strategier vil i noen grad kunne overlappe mot samme tema i kunnskaps- og drøftingsgrunnlaget, og henge sammen med flere satsningsområder. Det er derfor nødvendig å se planen som en helhet, der de ulike områdene bindes sammen og skaper en helhetlig struktur.

Oppvekst og utdanning

Kommunens satsning på gode og trygge oppvekst- og læremiljø er av stor betydning for folkehelse, trivsel og livskvalitet i lokalsamfunnet. Arenaer som er viktige i barn og unges liv må ha god kvalitet. Barnehage, skole, og fritid er nødvendige arenaer for læring og utvikling, og samtidig viktige sosiale møteplasser. Familien skal utgjøre rammen i hvert enkelt barns liv, der alle livsnødvendige behov oppfylles, og som en god base for omsorg, glede og tilknytning.

Kommunen har ansvar for at hvert barn som vokser opp i Vågan, skal få en god utdanning. En god utdanning gir oss mulighet til å bidra i lokalsamfunnet videre, og er vesentlig for hvert enkelt menneske sin helse, mestring og utvikling.

Hovedmål: Barn og unge i Vågan skal ha gode og trygge oppvekst- og læremiljø, som bidrar til at alle unge får likeverdige muligheter til å mestre livet gjennom, og forbereder de unge på et voksenliv med god fysisk og psykisk helse og utviklingsmuligheter for hver enkelt.

<i>Slik vil vi ha det</i>	<i>Slik skal vi få det til</i>
Gode og trygge oppvekst- og læremiljø i alle tettsteder og grender	<ul style="list-style-type: none">- Gode bo- og nærmiljø der barn kan ferdes og leke fritt, og utfordre seg selv i trygge omgivelser- Legge til rette for utvikling av god fysisk og psykisk helse for alle barn og unge- Sørge for at barn og unge skal oppleve å ha gode relasjoner til andre barn og voksne i hjemmet, i barnehagen, på skolen og på fritiden- Skape tjenester for barn og unge med god tverrfaglig samhandling og dialog til beste for hvert enkelt barn- Legge til rette for gode og utviklingsorienterte læremiljøer i hele kommunen
Barn og unge i Vågan skal oppleve å kjenne tilhørighet i sitt miljø, og kommunen skal ha gode møteplasser der alle er inkludert	<ul style="list-style-type: none">- Sørge for gode sosiale arenaer gjennom barnehage, skole og fritid- Skape varierte, tilpassede og tilgjengelige kultur- og fritidstilbud- Legge til rette for at alle arenaer der barn ferdes i kommunen er inkluderende og tilgjengelige med tanke på Universell utforming
Barn og unge skal ha innflytelse på utviklingen av stedet der de bor	<ul style="list-style-type: none">- Sikre barn og unges medvirkning i kommunale prosesser- Sørge for god demokratiopplæring i barnehager og skoler gjennom fag og deltakelse i råd og utvalg
Høy andel som fullfører grunnskole, videregående skole og høyere utdanning, tilpasset samfunnets behov for kompetanse og den enkeltes ønsker	<ul style="list-style-type: none">- Sikre et godt desentralisert utdanningstilbud, med utvikling av eksisterende og nye studier, både på videregående nivå og høyskole/ universitetsnivå- Helhetlig og framtidsrettet utdannings- og yrkesrådgiving for alle unge- Godt kvalifisert personale i barnehage og skole

Levekår handler om hvilke forhold vi lever våre liv under. Levekårsforhold er viktige premisser for helse og livskvalitet, og for hvordan helse fordeles i befolkningen. Livskvalitet handler både om materielle levekår og hvordan livet oppleves. Mange helseutfordringer er nært knyttet til sosiale levekår, og de sosiale forskjellene i samfunnet er økende. Dette gjelder også til dels i Vågan.

Høy arbeidsdeltakelse er en viktig faktor for velferdssamfunnet, og for å muliggjøre en stabil og bærekraftig økonomisk vekst som gir gode levekår. Samtidig vet vi at arbeid kan være helsefremmende for enkeltmennesket, gjennom personlig utvikling, inkludering i arbeidsfellesskap og -miljø og gjennom inntekt og sosiale goder. Vågan er en egen bo- og arbeidsregion og det lokale næringslivet er en viktig bidragsyter for utviklingen av lokalt arbeidsmarked, sysselsettingsgrad og innbyggernes levekår.

Hovedmål: Innbyggerne i Vågan skal ha gode levekårsforhold med fokus på å utjevne sosiale ulikheter

Slik vil vi ha det	Slik skal vi få det til
Innbyggerne i Vågan skal oppleve god livskvalitet i egen hverdag gjennom alle ulike faser i livet	<ul style="list-style-type: none"> - Tilgang til gode boliger for alle innbyggere - Tilrettelegge for arbeid tilpasset den enkeltes muligheter - Gode universelle møteplasser og tilgang til friluftsområder, grøntarealer og nærturområder - Ivareta perspektivet «Lengst mulig aktiv i eget liv» - Sikre gode offentlige tilbud til alle aldre og grupper
Kommunen vår skal ha et godt lokalt arbeidsmarked og et næringsliv med stabil og høy sysselsetting	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisk arbeid for opprettelse og opprettholdelse av statlige arbeidsplasser - Utvikling av kompetansearbeidsplasser for å tiltrekke kommunen denne arbeidskraften - Tilrettelegging av vekst gjennom gode rom for nyskaping og kreativitet, og videre utvikling av en positiv innovasjonskultur - Sørge for en oppdatert teknologisk utvikling i tråd med digitaliseringen, for å ivareta det potensialet dette gir for utvikling av digitale og ikke-fysiske arbeidsplasser, slik som co-working spaces - Satse på høy sysselsetting gjennom utvikling av helårs arbeidsplasser - Helhetlig oppfølging av unge mot arbeidslivet for å unngå frafall, arbeidsledighet og uførhet
Vågan kommune skal ha en bærekraftig utvikling av det lokale næringslivet	<ul style="list-style-type: none"> - Innta en aktiv rolle som støttespiller og bidragsyter for ny, bærekraftig næring og ved ivaretagelse og videreutvikling av eksisterende næringer - Utvikle gode lærlingeplasser - Økonomiske støtteordninger til nyetablering - Rådgivning og veiledning for nye etablerere - Ivareta kulturhistoriske perspektiver med fokus på de næringene som har vært viktige for utviklingen av lokalsamfunnet, slik som fiske, primærnæringer, industri og kunst/ kultur

Bærekraftig stedsutvikling

Vågan kommune har hatt en positiv befolkningsutvikling de siste ti årene. Det er viktig for kommunens videre utvikling å opprettholde en bærekraftig befolkningsvekst med positiv netto tilflytning. Slik kan vi videreutvikle våre gode steder. Skal folk trives i Vågan må vi våge å satse på kvalitet i bomiljøene våre, og skape helsefremmende miljø der innbyggerne kan trives, utvikle seg og ha god helse.

I Vågan kommune bor nå nærmere 70 % av befolkningen i området rundt Svolvær – Kabelvåg. Fortettingen gir muligheter for utvikling av god infrastruktur i kommunen, men stiller samtidig krav til kreative og helhetlige løsninger som knytter kommunen sammen til ett. På denne måten skal kommunen møte framtidens utfordringer som et robust, attraktivt og inkluderende samfunn.

Hovedmål: Vågan kommune skal utvikle kommunen som en helhet med et sterkt bysentrum og livskraftige distrikter – i en levedyktig region

Slik vil vi ha det	Slik skal vi få det til
Lokalsamfunn i Vågan skal ha gode bomiljø der folk trives og ønsker å bli værende	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle helsefremmende bomiljø i hele kommunen som fremmer livskvalitet og helse gjennom tilgjengelighet til fri natur, grøntområder, og gode sosiale møteplasser - Videreutvikle Svolvær sin unike attraktivitet som et av de viktigste regionsentrene i Nordland - Fortetting i etablerte byområder for å videreutvikle kompakte strukturer med gode urbane kvaliteter - Ivareta kontrastene i kommunens ulike tettsteder som en styrke, med grunnlag i stedenes identitet og historie - Bidra til å opprettholde og utvikle sosial/ teknisk infrastruktur ved hvert enkelt tettsted, slik som skole, butikk, eldreboliger, parkering og digital infrastruktur - Ivareta et åpent og mangfoldig miljø med nye impulser og ulike levemåter
Kommunen skal være attraktiv for tilflyttere	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge for tilstrekkelig og variert boligbygging som ivaretar ulike behov og ønsker - Tydelig formidling av tilbud og aktiviteter til innbyggere og tilflyttere – innen arbeid, fritid, og bolig - God integrering og inkludering for alle – gjennom sosiale møteplasser som skaper tilknytning til stedet og bånd mellom innbyggerne
Være en kommune med robust infrastruktur, bærekraftig arealbruk og levedyktige samferdselsløsninger	<ul style="list-style-type: none"> - Forbedre og utvikle kommunens infrastruktur når det gjelder veg, vann, avløp, energi og bredbånd - Fokus på sammenhengende infrastruktur og miljøvennlige transportløsninger ved planlegging og utvikling av næring og bolig - Framtidsrettede samferdselsløsninger med gode knutepunkter innad i kommunen og gode regionale forbindelser - Lokalsamfunn som legger til rette for helsefremmende transport og god trafikkflyt, der vi ivaretar myke trafikanter - Ivaretagelse av Universell Utforming og tilgjengelighet for hele befolkningen i Vågan
Kommunen skal ha et aktivt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid med fokus på forebygging og ROS	<ul style="list-style-type: none"> - Klimatilpasning som en naturlig og viktig del i kommunens planlegging, med fokus på havnivåstigning og overvannshåndtering - Trygge lokalsamfunn med kontinuerlig ROS-arbeid for kartlegging av potensielle risikomomenter og videre løsningsfokusert tilnærming - Sørge for god informasjonsflyt til innbyggerne og mellom samarbeidende tjenester - Bidra inn i et godt regionalt ROS-samarbeid - Sikre en kompetent og tilgjengelig akuttberedskap i kommunen

Lokal natur-, kultur- og ressursforvaltning

Vågan kommune har flere ulike roller. Kommunen er blant annet en stor tjenesteleverandør, innkjøper og arbeidsgiver. Videre har kommunen ansvar for å forvalte lokalsamfunnets felles goder og ressurser. Vågan har en unik natur- og kulturarv, der hele vår kystkultur er tuftet på en god forvaltning av våre lokale ressurser fra havet, fjellene og jorda. Også i dag er dette viktig for lokalsamfunnet vårt, blant annet gjennom ulike lokale næringer.

Vågan er også del av noe større – Lofoten, Norge og den globale verden. Kommunens valg og prioriteringer vil påvirke både innenfor og utenfor kommunegrensene. Ved å sørge for en helhetlig forvaltning av ressurser, tjenester og tilbud, og tilrettelegging for effektiv ressursutnyttelse, bidrar vi til bærekraftig utvikling.

Hovedmål: Vågan kommune skal ha en bærekraftig ivaretagelse av natur, kultur og lokale ressurser.

Slik vil vi ha det	Slik skal vi få det til
Vi skal være en bevisst kommune i forhold til klimapåvirkning og biologisk mangfold	<ul style="list-style-type: none"> - Halvere kommunens klimautslipp fram mot 2030 i tråd med Norges klimaforpliktelser, og utvikle klimabudsjett som følger opp dette - Utvikle langsiktige strategier for klima, miljø og energi i kommunens planverk som ivaretar en bærekraftig utvikling - Skape et bevisst forhold til eget klimafotavtrykk i egen organisasjon og fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser og tjenester
Aktiv besøksforvaltning i egen kommune og som del av regionen, der lokale naturressurser og lokalbefolkningens behov ivaretas	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle en langsiktig plan for besøksforvaltningen - Tilrettelegge for nødvendig infrastruktur og tjenesteleveranser - Regulere bruk av natur og kultur for å skape en bærekraftig utnyttelse på lang sikt - Fokus på lokal verdiskaping i næringer som møter besøkende
En sterk lokal kystkultur med fremheving av lokale produkter og vår rike kulturhistorie	<ul style="list-style-type: none"> - Satse på lokalt forankrede bedrifter og fremme utvikling av lokale og bærekraftige ressurser og produkter - Utvikle en helhetlig forvaltning av kommunens kulturminner og kulturmiljø - Utvikle og bevare våre unike stedskvaliteter med fokus på kulturbygging og kulturformidling - Bevisstgjøring rundt samiske forhold som en del av Vågans kystkulturhistorie
Et rikt kunst- og kulturliv for alle	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiv forvaltning med utgangspunkt i lokal tradisjon og historie - Bidra med infrastruktur og økonomi for å videreutvikle det rike kunst- og kulturlivet i Vågan - Sikre et kulturtilbud som er allment tilgjengelig - Satse på kunst og kulturuttrykk i offentlige rom

Livet i Vågan og Lofoten har gjennom alle tider vært knyttet til havet, og Vågan er en kystkommune med en lang og stolt kulturhistorie. Kommunens forvaltning og tilrettelegging for en bærekraftig bruk og utnyttelse av disse ressursene vil være viktig også i årene framover.

Hovedmål: Vågan kommune skal være et øysamfunn med en sterk identitet og stolthet, der vi prioriterer en bærekraftig høsting og bevaring av våre marine ressurser

Slik vil vi ha det	Slik skal vi få det til
Være en kystkommune med stor lokal verdiskaping	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelegge for videreutvikling av bærekraftige vekstnæringer i kystsonen - Videreføre god næringsvariasjon, også innen kystnæringene, for å fremme robust utvikling - Legge til rette for størst mulig grad av lokal bearbeiding av råstoff
Være et fyrstårn i kompetanseutviklingen og arbeidet med å redusere havforurensning og marin forsøpling	<ul style="list-style-type: none"> - Fremme lokal kompetanse og forvaltning for å redusere alle former for havforurensning og marin forsøpling - Bidra til at nasjonalt oljevernssenter får gode vilkår til å utvikle teknologi og metoder for å rigge samfunnet til å håndtere havforurensning og marin forsøpling - Bygge gode kommunale løsninger for å håndtere marin forsøpling og deponering av avfall som fanges opp - Formidle kunnskap og informasjon om marin forsøpling og havforurensning til våre innbyggere
Bevare Vestfjorden som fantastisk øko-system, og bruke hav og marine ressurser på en bærekraftig måte	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle tydelige strategier for bruk og vern gjennom kommunens planverk - Skape forutsetninger for å beholde mangfoldet i hav og marine områder - Bedre infrastruktur for kommunale avløp som minsker direkte utslipp til hav og sjøområder

Samfunnsdelens arealstrategier

Samfunnsdelens satsningsområder med mål og strategier skal videreføres i arealplanleggingen. Kommunens arealstrategier gir føringer for bruk og forvaltning av arealer, og er et viktig virkemiddel for å sikre bærekraftig utvikling. Vågan kommune skal forvalte og utvikle kommunens arealer i tråd med nasjonale og regionale retningslinjer, og legge til rette for en god framtidig arealdisponering i kommunen. Videre vil også globale trender som globalisering, urbanisering og digitalisering gi konsekvenser for arealbehov – og bruk i framtiden. For å sikre et sammenhengende planverk og god politisk forankring er det nødvendig at nylig vedtatte arealplaner harmonerer med de overordnede arealstrategiene i samfunnsdelen.

I løpet av de neste 10 – 20 årene er det forventet en videre befolkningsvekst i Vågan kommune. Dette vil påvirke kommunens arealbehov for utvikling av de ulike tettstedene med boliger, næring, infrastruktur og tjenester. De prioriteringene som blir gjort vil igjen ha konsekvenser for natur, kultur og miljø. Arealstrategiene skal således speile målsetningene innenfor samfunnsdelens satsningsområder, og gi konkrete føringer for den fysiske utviklingen av kommunen for å bidra til å ivareta og videreutvikle de gode stedene å bo og virke i Vågan.

<i>Slik vil vi ha det</i>	<i>Slik skal vi få det til</i>
Vågan kommune skal utvikle arealer som skaper et attraktivt bysentrum og livskraftige tettsteder med hensikt å fremme fortsatt positiv befolkningsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Forsterke eksisterende bomiljø med nærhet til servicetilbud og sosiale møteplasser - Styrke utviklingen i distriktene ved å legge til rette for et mer differensiert bosettingsmønster der det ansees nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting – samtidig som hensynet til naturområder, friluftsområder og landbruksområder ivaretas. - Tilrettelegge for fortetting i området Svolvevåg – Kabelvåg for å utvikle kommunens urbane kvaliteter - Universelt utformede arealer der mennesker kan møtes på tvers av alder, kultur og funksjon - Bidra med areal til forbedringer i samferdselsforbindelsene i hele regionen (fra Å til Fiskebøl/ Narvik, mellom ulike knutepunkter og tettsteder innad i kommunen og ut av Lofoten) - Aktiv bruk av utbyggingsavtaler
Vågan kommune skal tilrettelegge for et attraktivt næringsliv med fokus på bærekraftig arealforvaltning og lokal verdiskaping	<ul style="list-style-type: none"> - Tilgjengeliggjøre attraktive næringsarealer gjennom gode og effektive prosesser - Opprettholde bred næringsvariasjon og godt mangfold ved å utnytte mulighetene innen arealforvaltningen - Ivareta og utvikle arealer til fiskeri- og havbruksnæringen med fornybare marine ressurser - Utvikle og ivareta gode arealer for primærnæringene - Aktiv utvikling av infrastruktur, herunder E10, havner og lufthavn, for å ivareta ulike typer næring (turisme, fiskeri, tungtransport/ varehandel)
Vågan kommune skal ha en arealforvaltning som sikrer og utvikler våre natur-, kultur-, og miljøressurser på en bærekraftig forsvarlig måte	<ul style="list-style-type: none"> - Ivareta nasjonale og regionalt viktige perspektiver i arealplanleggingen - God og tydelig forvaltning av kommunens populære friluftsområder, og nyttiggjøre dette aktivt i besøksforvaltningen - Ivareta kommunens strand- og kystsoner som attraktive og tilgjengelige friluft- og naturområder, med en helhetlig planlegging av strandnære områder i gang- og sykkelavstand til tettstedene - Langsiktig forvaltning av arealer som sikrer tilgang til viktige naturressurser, slik som mineralforekomster og vann - Ivareta en god oversikt over verdifulle arealer mtp biologisk mangfold og videre forvalte dette i arealplanleggingen - Fokus på tiltak i arealplanleggingen som kan redusere og håndtere naturfare og klimarisiko, med aktiv bruk av naturbaserte løsninger ift areal som klimatilpasning der dette er mulig - Videreutvikle et helhetlig arealregnskap som gir god avklaring av tilgjengelige utbyggingsarealer i kommunen

Kommuneorganisasjonen – forutsetninger for å løse samfunnsoppdraget

Det er ulike forventninger til hva kommuneorganisasjonen skal bidra med i Vågan-samfunnet, i lys av de ulike rollene kommunen innehar som utviklingsaktør, som tjenesteyter, som arbeidsgiver, og som forvalter. Gode og tydelige rammebetingelser må være på plass for at kommunen skal ha mulighet til å løse de ulike oppgavene og forventningene som venter i det videre arbeidet.

<i>Slik vil vi ha det</i>	<i>Slik skal vi få det til</i>
Vågan kommune skal være en kommune med stabil og god kommuneøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> - Kontinuerlig økonomisk kontroll og tydelig styring
Vågan kommune skal levere tjenester til innbyggerne som er like gode eller bedre enn tilsvarende kommuner i landet	<ul style="list-style-type: none"> - God kommunikasjon og informasjon til kommunens innbyggere - Gjennomføre gode brukerkartlegginger - Skape tydelige rammebetingelser gjennom levedyktige budsjetter - Fokus på tverrfaglig samarbeid og samhandling mellom tjenester og sektorer - Digitale løsninger innen utvikling av kommunal tjenesteproduksjon, eks. velferdsteknologi
Vågan kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver innen egen bo- og arbeidsregion – og som tiltrekker seg ny arbeidskraft og riktig kompetanse både fra inn- og utland	<ul style="list-style-type: none"> - Gi gode ansettelsesvilkår med langsiktige perspektiver - Ha en positiv og tydelig lederkultur som gir motiverte og trygge ansatte - Ha en kultur for kontinuerlig forbedring og utvikling innenfor rammene av eget arbeid - Ha rom for kreativitet og sosiale fellesskap - Relasjonskompetanse og dialogbasert kommunikasjon som basis i alle deler av organisasjonen
Vågan kommune skal være en utviklingsorientert kommune der både lokale og nye interessenter opplever en kommune som er imøtekomende og har gode ressurser	<ul style="list-style-type: none"> - Fokus på nyskaping og innovasjon - Satse på digitalisering og forenkling av prosesser - Tilgjengeliggjøre tjenester og teknologi - Gjennomføre saksbehandling med basis i gode kunnskapsgrunnlag - Vilje og evne til omstilling og endring

Prosesen fram til ferdig plan

Planstrategien for Vågan kommune 2017 – 2020, la til rette for en ønsket revisjon av Kommuneplanen med Samfunnsdel og Arealdel. Arbeidet med Kommuneplanens Samfunnsdel ble igangsatt ved varsel om planoppstart og presentasjon av forslag til planprogram i hhv Formannskap og Kommunestyre 15. og 22. oktober 2018. Revisjonen følger Plan- og bygningslovens bestemmelser om kommuneplanarbeid i kapittel 11. Videre er det utarbeidet planprogram med oversikt over ulike viktige føringer og forutsetninger, og vesentlige milepæler i planprosessen.

Føringer i arbeidet - nasjonale og regionale forutsetninger

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning 2018
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging 2014
- Meld. St. 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt
- Meld. St. 5 (2019-2020) Distriktsmeldingen: Levende lokalsamfunn for fremtiden
- Regional planstrategi for Nordland 2016 - 2020
- Fylkesplan for Nordland 2013 – 2025 (særskilt kapittel 7 og 8; Arealpolitiske retningslinjer for Nordland
- Regional plan for by- og regionsenterpolitikk 2017 – 2025
- Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025
- Regional plan – Klimautfordringene i Nordland 2011 – 2020
- Regional transportplan for Nordland 2018 – 2029
- Sametingets planveileder 2010

Kommunale forutsetninger

- Planstrategi for Vågan 2017 – 2020
- Evaluering etter tidligere Samfunnsdel; Strategisk utviklingsplan for Vågan 2003 – 2015.
- Handlingsplan for Vågan 2018 – 2021
- Kommuneplanens arealdel med kystsonesplan, samt delplaner for Svolve, Kabelvåg og Skrova
- Ulike kommunedelplaner, tema- og virksomhetsplaner, handlingsplaner
- Folkehelseoversikt for Vågan 2017
- Interkommunale planer og prosjekter

Medvirkning og involvering i planprosessen

Arbeidet med ny Samfunnsdel har hatt som mål å skape bred og målrettet medvirkning utover de lovfestede minimumskrav med høring og offentlig ettersyn. En åpen planprosess er viktig for å skape engasjement og eierskap i planleggingen. Lokale aviser, sosiale medier og kommunens nettsider har blitt bruk for å nå ut til flest mulig av kommunens innbyggere. Samtidig har det vært et tydelig mål å skape dialog og samarbeid gjennom innsamling av kunnskap til det omfattende kunnskapsgrunnlaget til planen. En bred involvering fra mange ulike aktører i planarbeidet har gitt kommunen bedre kjennskap til ulike utviklingsbehov og – muligheter, samtidig som det gir et mer nyansert og helhetlig kunnskapsgrunnlag. Ulike tema har vært belyst, og mange ulike arenaer har vært brukt i arbeidet med å lage en plan som skal være levedyktig i årene som kommer. Innbyggere, politikere, fagorganisasjon, interessegrupper, lag og foreninger, og barn og unge – deltakerne har vært mange! For å synliggjøre det store arbeidet, og de ulike stemmene som har vært representert i prosessen, er

det publisert oppsummerende rapporter fra flere av de største prosessene. Disse er tilgjengelige på kommunenes nettsider.

[Rapport fra innbyggerverkstedene](#)

[Arbeidsdokumentet «Satsning for befolkningsvekst i Vågan kommune»](#)

Parallelt med planprosessen for Kommuneplanens samfunnsdel har det blitt gjennomført ulike andre planprosesser for kommunale planer; herunder byplan Svolvær og kommunedelplan for oppvekst og inkludering. Det har derfor vært naturlig – og viktig – å samkjøre medvirkningsprosesser der det har vært mulig i disse prosessene.

Gjennomførte aktiviteter:

- Workshop om «Livskvalitet og bærekraft i Vågan» med Nordlandsforskning sept. 2018.
- Høringsfase planprogram 6 uker → 10. des (18.des) 2018
- Lofotposten og Våganavisa (annonser og intervjuer)
- MED ungdom i fokus nov/ des. 2018 – fokusdager med 100 barn og unge – koordinert med oppvekstplan
- Regionalt planforum november 2018
- Møter med ulike råd, foreninger og interessegrupper
- Samarbeid med SALT og Destinasjon Lofoten, to digitale spørreundersøkelser vår 2019.
- Innbyggerverksteder i alle tettsteder i kommunen: Svolvær, Kabelvåg, Henningsvær, Skrova, Austre Vågan, Austnestfjorden, Strauman, Gimsøy, Laukvik.
- Workshop med kommunestyret om vekst og tilflytning
- Åpent prosjektkontor Aust-Lofoten vgs – felles med byplanarbeidet
- Dialog/ deltakelse i ulike fora/ nettverk/ plangrupper
- Byromseminar 2019 i Svolvær
- Særmøter med Vågan Eiendom KF, Vågan Havnevesen KF
- Møter med Råfisklaget, verftsindustrien, Oljeversenteret

Veien videre

Samfunnsdelen skal være kommunens overordnede styringsverktøy. For at dette skal være mulig, må det være administrativ og politisk enighet om å arbeide målrettet framover etter de mål og strategier som er lagt gjennom planarbeidet. Alle videre ledd i kommunens planverk må bygge på et enhetlig og oppdatert kunnskapsgrunnlag, og mål og strategier fra Samfunnsdelen må videreføres ut i tydelige tiltak og handlingsplaner. Det må skapes en tydelig kobling til Økonomiplanen, som forplikter tiltakene.

Vågan kommune benytter Framsikt, et digitalt verktøy for utforming av handlingsdelen/ økonomiplanen. Mål og strategier fra Samfunnsdelen vil knyttes inn i Framsikt. Utvikling av indikatorer for oppfølging av videre måloppnåelse bør gjøres i forbindelse med dette arbeidet. God formidling av planen og digital tilgjengelighet er videre viktig for å gjøre planen levende for hele kommunen.